

PÄÄTÖS

Nro 100/2020
Dnro ISAVI/1038/2018

Julkaisupäivä
10.12.2020

ASIA

Voikosken vesivoimalaitoksen uuden voimalaitosyksikön ja kalatien rakentaminen, korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 8.2.2018 taltionumero 518, lupamääräysten 7 ja 8 osalta uudelleen käsiteltäväksi palauttava asia, Kouvola ja Mäntyharju

HAKIJA

Oy Woikoski Ab

TOIMINTA

Voikosken vesivoimalaitos sijaitsee Kymijoen vesistöalueen Mäntyharjun reitillä Sarkaveden ja Vuohijärven välisessä putouksessa. Koski sijoittuu kahden kunnan rajalle siten, että kosken länsipuoli on Mäntyharjun kunnan ja itäpuoli Kouvolan kaupungin alueella. Länsirannalla on vuonna 1916 rakennettu voimalaitos, jonka koneistot on kunnostettu vuonna 1994. Vesivoimalaitoksen rakennusvirtaama on 24 m³/s. Voimalaitoksen yhteyteen on rakennettu säännöstelypato, jolla hoidetaan ohijuoksutukset. Voimalaitoksella on Mikkelin läänin lääninhallituksen 22.1.1923 vesioikeuslain perusteella myöntämä lupa. Juoksutuksia koskevia lupaehtoja on muutettu Itä-Suomen vesioikeuden 24.1.1997 antamalla päätöksellä nro 3/97/1.

Kosken itärannalle on rakennettu vuonna 1963 nippu-uittoa varten uittokanava ja nippunosturi. Mäntyharjun reitillä uitto on lopetettu 1970-luvun lopulla. Nosturirakenne on purettu, mutta uittokanavan vesiteiden betonirakenteet ovat edelleen paikallaan.

Hakijan tarkoituksena on rakentaa uusi voimalaitosyksikkö Voikosken itärannalle vanhan nippunosturin ja uittokanavan paikalle. Uusi voimalaitosyksikkö korvaa Voikosken länsirannalla sijaitsevan nykyisen voimalaitoksen. Nykyistä voimalaitosyksikköä ei pureta, vaan sitä käytetään uuden voimalaitosyksikön rinnalla, kun Voikosken virtaama ylittää 40 m³/s sekä uuden voimalaitosyksikön huoltotöiden aikana.

Nykyisellä länsirannalla sijaitsevalla voimalaitoksella on kolme samanlaista Francis-turbiinia, joiden rakennusvirtaama on yhteensä 24 m³/s (3 x 8 m³/s). Voimalaitoksen putouskorkeus on noin 2,8 m. Laitoksen kokonaisteho on noin 560 kW ja yhteenlaskettu vuosienenergia noin 4 400 MWh. Uuden voimalaitosyksikön rakennusvirtaama on noin 40 m³/s, kokonaisteho noin 920 kW ja vuosienenergia noin 6 250 MWh.

Voikosken itärannalle rakennetaan luonnonmukainen kalatie, joka mahdollistaa kalojen liikkumisen Vuohijärvestä ylös Mäntyharjun reitin kunnostetuille koskialueille lisääntymään.

ASIAN AIKAISEMPI KÄSITTELY

Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 11.5.2015 nro 26/2015/2

Itä-Suomen aluehallintovirasto myönsi päätöksellään 11.5.2015 n:o 26/2015/2 Oy Woikoski Ab:lle vesilain (587/2011) mukaisen luvan uuden voimalaitosyksikön rakentamiseen Kouvolassa ja Mäntyharjulla. Hankkeen tarkoituksena on rakentaa uusi voimalaitosyksikkö Voikosken itärannalla sijaitsevan uittokanavan paikalle. Uuden voimalaitoksen rakennusvirtaama on 40 m³/s. Voimalaitosyksikön rakentaminen käsittää varsinaisen voimalaitoksen rakentamisen lisäksi laitoksen käyttämiseen tarpeellisten ruoppausten tekemisen laitoksen ylä- ja alakanavissa sekä luonnonmukaisen kalatien rakentamisen voimalaitoksen yhteyteen. Vanha voimalaitos on tarkoitus jättää paikoilleen ja käyttää sitä silloin, kun virtaama ylittää 40 m³/s, sekä uuden voimalaitosyksikön huoltoseisokkien aikana.

Aluehallintoviraston päätökseen sisältyvät lupamääräykset 1–11, joista lupamääräykset 7 ja 8 kuuluvat seuraavasti:

Juoksutuksia koskevat määräykset

7. Uuden vesivoimalaitosyksikön tuntivirtaama saa poiketa vuorokauden keskimääräisestä arvosta enintään ± 10 %. Vanhaa vesivoimalaitosyksikköä saa käyttää yhtä aikaa uuden vesivoimalaitosyksikön kanssa, pois lukien uuden voimalaitosyksikön huoltoseisokit, vain kun virtaama vesistössä Voikoskella on suurempi kuin uuden vesivoimalaitoksen rakennusvirtaama 40 m³/s. Kalenteriviikon aikana tapahtuva vedenkorkeuden alenema Sarkavedessä saa kerran olla enintään 4 cm. Kalenteriviikon peräkkäisten päivien aikana tapahtuva ja toistuva vedenkorkeuden alenema Sarkavedessä saa olla enintään 2 cm. Vähimmäisjuoksutus voimalaitokselta tai säännöstelypadolta on erittäin kuivina aikoina vähintään 8 m³/s, mikäli se muiden juoksutusehtojen puolesta on mahdollista ja jos se voidaan toteuttaa alittamatta säännöstelyn alarajaa. Juoksutusrajoista voidaan poiketa teknisistä häiriöistä tai hydytöngelmistä johtuen.

Säännöstely toteutetaan muilta osin Itä-Suomen vesioikeuden päätöksen nro 3/97/1, 24.1.1997 mukaisesti.

Vedenkorkeuksien ja virtaamien tarkkailua koskevat määräykset

8. Sarkaveden vedenkorkeutta tulee mitata jatkuvatoimisesti siten, että vedenkorkeudet kirjautuvat vähintään tunnin välein. Luvan saaja on velvollinen toimittamaan tunneittain mitatut vedenkorkeustiedot päivittäin sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin. Vedenkorkeuden mittausasteikkoa ja -tekniikkaa koskevat tiedot tulee ilmoittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ennen vesivoimalaitosyksikön käyttöönottoa. Mittauspaikan tulee sijaita Sarkaveden puolella siten, että mittaukseen ei sisälly putoushäviötä.

Luvan saajan tulee tarkkailla vedenkorkeuden ja mittaustulosten paikansapitävyyttä asteikolta tehtävillä manuaalisilla tarkistusmittauksilla sekä tarkistaa asteikon korkeus määräajoin tarkistusvaaituksilla. Tarkistusmittaukset on tehtävä asteikolta kuukausittain ja mittalaitteet kalibroitava niiden mukaan. Asteikot on vaaittava korkeuden tarkistamiseksi kolmen vuoden välein.

Voikosken voimalaitoksen virtaamaa tulee mitata jatkuvasti siten, että virtaamat kirjautuvat vähintään tunnin välein (tuntikeskiarvo). Luvan saajan on velvollinen toimittamaan Voikosken voimalaitoksen tunneittain mitatut virtaamatiedot päivittäin Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin. Virtaamatiedot tulee vastaavasti toimittaa myös säännöstelypadon ja vanhan voimalaitoksen sekä kalatien kautta juoksutetuista vesimääristä.

Luvan saajan tulee toimittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ennen uuden vesivoimalaitosyksikön käyttöönottoa ja tulevaisuudessa tehtävien peruskunnostusten jälkeen tiedot perusteista ja tehdyistä mittauksista, joiden mukaan virtaamat uudessa koneyksikössä mitataan ja kuinka lukemien luotettavuutta seurataan (säännölliset tarkistusmittaukset). Luvan saajan tulee korjata mahdollisista mittausvirheistä johduneet virheelliset arvot ja ilmoittaa niistä Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.

Luvan saajan tulee tallentaa itselleen ja säilyttää kaikki havaitut virtaama- ja vedenkorkeustiedot.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksella on vesivoimalaitoksen toiminnan aikana oikeus vaatia luvan saajaa täydentämään tai muuttamaan vedenkorkeuden ja virtaaman tarkkailua riittävän luotettavien ja tarkkojen tietojen saamiseksi.

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 13.9.2016 nro 16/0185/2

Oy Woikoski Ab valitti Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen lupamääräysten 3, 4, 5, 7 ja 8 osalta. Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi valituksen lupamääräysten 3, 4 ja 5 osalta ja kumosi valituksen johdosta aluehallintoviraston päätöksen lupamääräykset 7 ja 8 ja

palautti asian kyseisten lupamääräysten osalta aluehallintovirastolle uudelleen ratkaistavaksi.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 8.2.2018 taltionumero 518 dnro 3413/1/16

Oy Woikoski Ab valitti Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja vaati päätöksen kumoamista siltä osin kuin hallinto-oikeus oli hylännyt yhtiön tekemän valituksen. Korkein hallinto-oikeus tutki asian ja hylkäsi valituksen, joten Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen lopputulos jäi voimaan.

ASIAN UUDELLEEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Oy Woikoski Ab on 3.9.2018 ilmoittanut Itä-Suomen aluehallintovirastoon korkeimman hallinto-oikeuden palauttaman asian käsittelyn jatkamisesta. Hakija on täydentänyt aikaisempaa hakemustaan 29.5.2019 ja 30.12.2019 ajantasaisilla rantakiinteistöjen ja vesialueiden omistajatiedoilla sekä seuraavilla alla olevilla selvityksillä ja esityksillä.

Selvitys Voikosken vesivoimalaitoksen nykyisistä juoksutuksista

Selvityksessä on esitetty Voikosken vesivoimalaitoksen nykyisiä juoksutuksia ja Juolasvesi-Sarkaveden vedenkorkeuksia. Juoksutusten osalta tarkastelu on tehty vuosien 1997–2018 osalta. Selvityksen mukaiset Voikosken arvioitujen virtaamien kuukausikohtaiset keskiarvot ovat taulukon 1 mukaiset.

Taulukko 1. Voikosken vuosien 1997–2018 arvioidut keskimääräiset virtaamat kuukausittain.

Kuukausi	Virtaama (m ³ /s)
Tammi	38
Helmi	40
Maalis	40
Huhti	45
Touko	49
Kesä	39
Heinä	32
Elo	25
Syys	22
Loka	22
Marras	26
Joulu	32

Selvityksen mukaiset Voikosken virtaaman keski- ja ääriarvot ajanjaksolla 1997–2018 ovat taulukon 2 mukaiset.

Taulukko 2. Voikosken virtaamien keski- ja ääriarvot ajanjaksolla 1997–2018.

Virtaama	m ³ /s
NQ (alivirtaama)	4
MNQ (keskialivirtaama)	11
MQ (keskivirtaama)	34
MHQ (keskiylivirtaama)	61
HQ (ylivirtaama)	86

Voikosken nykyisellä vesivoimalaitoksella on keskimääräistä virtaamaa (noin 34 m³/s) pienemmän rakennusvirtaaman (noin 24 m³/s) vuoksi rajalliset tekniset mahdollisuudet lyhytaikaissäädön toteuttamiseksi. Tämän vuoksi vuorokauden sisäiset virtaamavaihtelut ovat olleet pääosin pieniä.

Selvityksen mukaan vedenkorkeus on pääosin pysytellyt noin 0,1 metrin vaihteluvälin alueella, mutta syys-joulukuussa vaihtelu on ollut pääsääntöisesti suurempaa. Koko tarkastelujakson ääriarvojen perusteella vedenkorkeus on touko-kesäkuun kevättulva-aikaa lukuun ottamatta vaihdellut kaudaltaan nykyisten säännöstelyrajojen puitteissa. Ääritilanteissa vedenkorkeus on myös ylittänyt ylärajan sekä alittanut alarajan.

Vedenkorkeuden muutos peräkkäisten päivien välillä on ollut pääosin vähäistä. Vuosien 1997–2017 aikana vedenkorkeus on pysynyt peräkkäisinä päivinä samana vuosittain keskimäärin 239 vuorokautta. Vedenkorkeus on laskenut tai noussut 0,01–0,02 metriä keskimäärin 110 päivänä vuodessa ja noussut tai laskenut vähintään 0,03 metriä keskimäärin 16 päivänä vuodessa. Suurin havaintojen mukainen vedenkorkeuden vuorokausilasku on ollut 0,14 metriä syyskuussa 2013. Suurin vedenkorkeuden vuorokausinousu on ollut 0,16 metriä joulukuussa 2000.

Voikosken nykyisen voimalaitoksen koneistovirtaama on noin 24 m³/s. Kuukausikohtainen keskivirtaama on syys- ja lokakuuta lukuun ottamatta edellä mainittua suurempi ja arvioitu keskimääräinen virtaama on noin 34 m³/s. Täten keskimääräiset mahdollisuudet vedenkorkeuden merkittävään muuttamiseen käyttäen pelkkää nykyistä voimalaitosta ovat olleet vähäiset ja käytännössä vedenkorkeuden lasku on täytynyt pääsääntöisesti aikaansaada ohijuoksutuksilla. Vedenkorkeuden vaihtelulla ei ole saavutettu energiantuotannon kannalta hyötyä.

Vedenkorkeus on viikkotasolla vaihdellut pääasiassa enintään 0,04 metriä. Vähintään 0,05 metrin vedenkorkeuden viikkovaihteluita on ollut keskimäärin kahdeksana viikkona vuodessa. Suurin havaintojen mukainen vedenkorkeuden lasku viikon aikana on ollut 0,28 metriä (syyskuussa 2013). Suurin havaintojen mukainen vedenkorkeuden nousu viikon aikana on ollut 0,28 metriä (toukokuussa 1998).

Hakijan esitys uusiksi lupamääräyksiksi

Lupamääräys 7:

"Vähimmäisjuoksutus voimalaitokselta tai säännöstelypadolta on 8 m³/s, mikäli se muiden juoksutusehtojen puolesta on mahdollista ja jos se voidaan toteuttaa alittamatta vedenkorkeudelle asetettua alarajaa. Riippumatta siitä käytetäänkö uutta vesivoimalaitosyksikköä yksin tai yhdessä vanhan voimalaitoksen kanssa on voimalaitosta käytettäessä noudatettava Sarkaveden vedenkorkeudesta annettuja vesioikeudellisia päätöksiä. Sarkaveden vedenkorkeus on pyrittävä pitämään Itä-Suomen vesioikeuden päätöksessä nro 3/97/1 määrättyjen murtoviivojen sisäpuolella.

Alimmillaan Sarkavesi voi olla 1.12. – 31.3. välisenä aikana tasolla NN + 79,00 m ja korkeimmillaan 15.4. – 15.5. välisenä aikana tasolla NN + 79,65 m. Kesäaikaan 1.5. – 31.10. välisenä aikana Sarkaveden vedenkorkeus on kuitenkin pyrittävä pitämään tason NN + 79,10 yläpuolella.

Voimalaitoksen juoksutusta voidaan tehon tarpeen vaihtelujen mukaan muuttaa, kuitenkin niin, että vedenkorkeuden muutos Sarkavedessä saa olla vuorokaudessa enintään 0,15 m ja kalenteriviikon aikana enintään 0,45 m. Juoksutusrajoista voidaan poiketa teknisistä häiriöistä tai hyhydeongelmista johtuen. Vedenkorkeuden säätely ja juoksutusten muutokset on tehtävä niin, ettei muutoksista aiheudu kenellekään vältettävissä olevaa vahinkoa ja haittaa.”

Lupamääräys 8:

Lupamääräyksen 8 osalta hakija viittasi Itä-Suomen aluehallintoviraston 11.5.2015 antamassa päätöksessä annettuun lupamääräykseen 8 ja totesi täydennyksessään seuraavaa:

Tekemässään valituksessa yhtiö esitti, että vedenkorkeudet ja virtaamat ilmoitetaan päiväkeskiarvoina vuosittain koottuna. Oy Woikoski Ab pitää kohtuuttomana, että kuukausittain tulisi tehdä tarkistusmittauksia ja mahdollisia kalibrointeja, samoin kuin kolmen vuoden välein tehtäviä tarkistusvaaituksia.

Voikosken voimalaitospadossa on lukuisia neula- ja luukkuaukkoja, joita voidaan käyttää vain manuaalisesti ja näiden aukkojen osalta virtaamatiedot joudutaan syöttämään käsin. Voimalaitoksella ei ole ympärivuorokautista henkilökuntaa, joten tuntitasoisten virtaama-arvojen syöttäminen automaatiojärjestelmään käsin vuorokausittain aiheuttaisi kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Toiminnan vaikutusten tarkkailusta aluehallintovirasto on päätöksessään 11.5.2015 antanut jo useita velvoitteita. Lupamääräyksen 4 mukaan kalatien toimivuutta on tarkkailtava viiden vuoden ajan kalatien valmistumisesta. Lupamääräys 5 edellyttää, että luvanhaltijan on kuuden vuoden kuluessa uuden voimalaitosyksikön ja kalatien käyttöönotosta toimitettava hakemus kalatievelvoitetta koskevien määräysten 3 ja 4 tarkistamisesta. Lisäksi lupamääräyksessä 6 määrätään hankkeen työnaikaisten vaikutusten tarkkailusta.

Nähdäksemme toiminnan vaikutusten tarkkailusta on jo asianmukaiset määräykset. Lisäksi on huomattava, että valtion valvontaviranomaisille on vesilain säännöksillä taattu laajat valtuudet toiminnan vaikutusten tarkkailuun.

Myös lainvoiman saaneen lupapäätöksen lupamääräyksiä on mahdollista tarkistaa esimerkiksi sillä perusteella, että hankkeesta aiheutuu haitallisia vaikutuksia, joita lupamääräyksiä annettaessa ei ole ennakoitu. Samoin

lupamääräyksiä voidaan tarkistaa, jos hankkeen toteuttamisesta aiheutuu olosuhteiden muutosten vuoksi haitallisia vaikutuksia.

Selvitys Voikosken vesivoimalaitoksella toteutettavista juoksutuksista ja niiden vaikutuksista

Selvitys sisältää hakijan esityksen juoksutussäännöksi ja laskelmat tavanomaisten ja tavanomaisesta poikkeavien juoksutusten vaikutuksista vedenkorkeuksiin. Lisäksi selvityksessä on arvioitu juoksutuksen vaikutuksia virkistyskäyttöön, rantavyöhykkeeseen, linnustoon, kalakantoihin ja alapuoliseen vesistöön.

Juoksutusselvityksen yhteenvedon mukaan Juolasvesi-Sarkaveden vedenkorkeuden lasku pienentää laitoksen putouskorkeutta ja heikentää hyötysuhdetta ja siten pienentää tuotantoa. Tämän takia tavanomaisessa käytötilanteessa on tuotannon kannalta tehokkainta ylläpitää järven vedenkorkeus niin lähellä sallittua vedenkorkeuden ylärajaa kuin mahdollista. Esityksen mukaisella tyypillisellä vuorokausitason säädöllä vedenkorkeus vaihtelee vuorokauden sisällä noin 0,03 metriä. Tyypillisellä viikkotason säädöllä vedenkorkeus laskee viikon arkipäivien aikana yhteensä noin 0,14 metriä ja nousee viikonlopun aikana takaisin lähtötasolle.

Mikäli sähköä halutaan tulevaisuudessa myydä kannattavasti markkinoille se edellyttää, että tuotantoa voidaan myös kohtuullisesti säätää. Ehdotuksessa juoksutusäännöksi hakija on esittänyt, että Sarkaveden vedenkorkeus on pyrittävä pitämään Itä-Suomen vesioikeuden päätöksessä nro 3/97/1 määrättyjen murtoviivojen sisäpuolella nykyisen säännöstelyluvan mukaisesti ja että vähimmäisjuoksutus voimalaitokselta tai säännöstelypaldolta on $8 \text{ m}^3/\text{s}$. Hakija esittää uuteen voimalaitoslupa-rajotusta, jonka mukaan vedenkorkeuden muutos Sarkavedessä saa olla vuorokaudessa enintään 0,15 metriä ja kalenteriviikon aikana enintään 0,45 metriä.

Tuotannon säädöstä aiheutuva vedenkorkeuden vaihtelu ei arvion mukaan aiheuta haittaa vesistön käytölle, rantavyöhykkeelle, linnustolle, kalakantoille tai muulle vesiluonnolle. Juoksutusvaihteluille altis alue voimalaitoksen alapuolella on noin 200 metriä pitkä ja lähes kokonaisuudessaan hakijan hallinnassa. Arvion mukaan juoksutuksilla ei ole vaikutuksia voimalaitoksen alapuoliseen Vuohijärveen. Kokonaisuudessaan hankkeella on myönteisiä vaikutuksia kalakantoihin kalatien rakentamisen johdosta.

Voikosken lisäkoneen ja kalatien rakentamisen kalatalousvaikutusarvio

Vaikutusarviossa on arvioitu Voikosken uuden vesivoimalaitosyksikön ja kalatien rakentamisen vaikutuksia kalatalouteen.

Arvioinnin mukaan rakentamisen aikana kiintoainepitoisuudet nousevat ajoittain rakennuskohteen läheisyydessä lähinnä padon alapuolisessa uomassa. Veden samennusta ja pohjan liettymistä havaitaan kuitenkin todennäköisesti vain lyhytaikaisesti rakentamisen aikana.

Hankkeen valmistuttua juoksutukset tullaan hoitamaan pääosin uuden turbiinikoneiston kautta, jolloin uoman päävirtaus siirtyy nykyisen säännöstelypadon länsilaidalta sen itäpuolelle. Virtauksen siirtymisellä on vain vähäisiä vaikutuksia hyvin rajatulla alueella voimalaitoksen välittömässä läheisyydessä, eikä sillä katsota olevan laajempaa merkitystä kalojen tai muun vesieliöstön kannalta. Uusi turbiinikoneisto on tyypiltään sellainen, että voimalaitoksen läpi kulkevien kalojen kuolleisuus tulee todennäköisimmin pienemään nykyiseen voimalaitokseen verrattuna.

Lisäkoneen rakentamisen yhteydessä Voikoskeen rakennetaan myös kalatie. Kalatie avaa uuden kulkuyhteyden Vuohijärven ja Voikosken yläpuolisen vesistön välille. Yhteyden avautuminen hyödyttää kaikkia kalalajeja mutta vaellusreitin avautuminen on tärkeä parannus etenkin virtakutuisille vaelluskaloille (taimen, järvilohi, siika ja harjus), joille aukeaa uusi kulureitti syönnösalueen (Vuohijärvi) ja lisääntymisalueiden (Mäntyharjun reitin koskialueet) välille. Vaellus- ja lisääntymisalueen laajeneminen edesauttaa kalakantojen kehittymistä koko Mäntyharjun reitin vesistöalueella.

Yhteenvedon arvioinnissa todetaan, että Voikoskelle rakennettavan lisäkoneen ja kalatien rakentamisen haitalliset vaikutukset kalastolle ja vesieliöstölle rajoittuvat rakentamisen aikana havaittavaan lyhytaikaiseen pohjan liettymiseen ja veden samentumiseen. Voimalaitoksen ja kalatien valmistuttua vaikutukset tulevat olemaan myönteisiä kalaston elinpiirin laajentumisen seurauksena.

Hakemuksesta tiedottaminen

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen. Asia on kuulutettu aluehallintovirastossa sekä Mäntyharjun kunnassa ja Kouvolan kaupungissa. Hakemukseen on ollut mahdollista tehdä muistutuksia ja esittää mielipiteitä 27.4.2020 saakka. Kuulutus on erikseen lähetetty asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Savon ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksilta, Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksilta kalatalousviranomaisena, Mäntyharjun kunnalta ja Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Kouvolan kaupungilta ja Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1) Etelä-Savon ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue on lausunut seuraavaa.

Lupamääräys 7, juoksutuksia koskevat määräykset

Juoksutusselvityksessä todetaan, että tyypillisellä vuorokausitason säädöllä vedenkorkeus vaihtelee vuorokauden sisällä noin 0,03 metriä. Tyypillisellä viikkotason säädöllä vedenkorkeus laskee viikon arkipäivien aikana yhteensä noin 0,14 metriä ja nousee viikonlopun aikana takaisin lähtötasolle. Voimalaitoksen vaikutusten arviointi perustuu näihin tyypillisiin vedenkorkeusvaihteluihin. Vaikutukset jäävät arvioinnin mukaan vähäisiksi. Hakemuksen mukaan suurempia vedenkorkeusvaihteluita voi esiintyä, mutta ne eivät ole säännöllisiä.

Hakija esittää lupamääräyksillä rajoituksia vedenkorkeuden vaihtelulle poikkeaviin tilanteisiin, kun tehontarve edellyttää voimakkaampaa vuorokausisäännöstelyä. Tyypillisestä juoksutuskäytännöstä tai pyrkimyksestä siihen, ei ole mainintaa hakijan esittämässä lupamääräyksessä.

Hankkeen linnustovaikutusten arvioinnin mukaan suunnitellut juoksutukset eivät aiheuta lintujen pesinnän aikaista vedenkorkeuden nousua, eikä hankkeella siten ole välittömiä vaikutuksia linnustoon. Arvioinnin perustelujen mukaan lintujen pesinnän kannalta kriittinen ajankohta noin 15.5.–15.6. ajoittuu samanaikaisesti kevättulvan kanssa, eikä tulva-aikaan toteuteta lyhytaikaissäätöä.

Linnustovaikutusten arvioinnissa käytetty lintujen pesintäaika ja ajankohdan tulovirtaamat nojautuvat viime vuosikymmeninä vallinneisiin olosuhteisiin. ELY-keskus huomauttaa, että ilmastonmuutoksen myötä kevättulvat pienenevät ja voivat joinain vuosina jäädä jopa pois. Tulvat esiintyvät jatkossa pääosin talvella. Näin ollen on mahdollista, että lintujen pesinnän kriittinen ajankohta ei tulevaisuudessa enää ajoitu samanaikaisesti tulvien kanssa.

Juolas-Sarkavedellä esiintyvän kuikan pesinnän onnistuminen on erityisen herkkä pienellekin vedenpinnan nousulle, sillä se pesii aivan vesirajan tuntumaan. Tutkimusten mukaan 10 senttimetrin nousu tuhoaa jopa yli puolet pesistä. Kuikka aloittaa pesinnän yleensä 2 viikkoa jäänlähdestä ja haudonta kestää noin neljä viikkoa. Ilmastonmuutoksen ennakoitaan aikaistavan lintujen pesintää. Kuikan pesintä ei aikaistune niin paljon kuin lähempänä talvehtivilla linnuilla.

ELY-keskuksen mielestä juoksutukset on toteutettava sekä voimalaitosta on käytettävä siten, ettei siitä aiheudu vähäistä suurempaa vuorokautista vedenkorkeuden vaihtelua eikä vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Tyypillistä juoksutusta varten lupamääräykseen olisi lisättävä määräys, joka kertoo tavanomaisen juoksutuskäytännön. ELY-keskus esittää aluehallintovirastolle harkittavaksi, tulisiko voimakkaamman vuorokausivaihtelun salliminen rajoittaa lupamääräyksiin siten, että niitä ei esiintyisi säännöllisesti. Juoksutusrajoista voitaisiin poiketa teknisistä häiriöistä tai hyydeongelmista johtuen. Vesilintujen kriittiseen pesintäaikaan vedenkorkeus tulisi pysyä vakaana ja sallittu vedenpinnan nousu olisi vain muutama senttimetri.

Riippumatta siitä käytetäänkö uutta vesivoimalaitosyksikköä yksin tai yhdessä vanhan voimalaitoksen kanssa on voimalaitosta käytettäessä noudatettava Sarkaveden vedenkorkeudesta annettuja vesioikeudellisia päätöksiä. Sarkaveden vedenkorkeus on pyrittävä pitämään Itä-Suomen vesioikeuden päätöksessä nro 3/97/1 määrättyjen murtoviivojen sisäpuolella. Kesäaikaan 1.5. – 31.10. välisenä aikana Sarkaveden vedenkorkeus on kuitenkin pyrittävä pitämään tason NN +79,10 yläpuolella.

Lupamääräys 8, vedenkorkeuden ja virtaamien tarkkailua koskevat määräykset

Hakija ei ole tehnyt tarkentavaa esitystä lupamääräyksen 8 osalta. ELY-keskus pitää vedenkorkeuden ja virtaamien tarkkailua välttämättömänä, jotta toiminnan luvanmukaisuutta voidaan valvoa.

Luvan haltijan tulee tarkkailla uuden voimalaitosyksikön käyttöönoton jälkeen Sarkaveden vedenkorkeuksia sekä voimalaitoskoneiston juoksutusvirtaamia jatkuvasti. Vedenkorkeushavaintojen ja virtaamien tulee kirjautua vähintään tunnin välein (tuntikeskiarvo). Vedenkorkeuden havaintoaseman tulee sijaita Sarkavedellä riittävän kaukana voimalaitoksesta siten, että havainto sisällä putoushäviöitä. Vedenkorkeuden havaintoaseman sijaintia ja tekniikkaa koskevat tiedot tulee toimittaa ELY-keskukselle ennen uuden vesivoimalaitosyksikön käyttöönottoa.

Vedenkorkeuksien ja virtaamien tarkkailutulokset on toimitettava päivittäin ELY-keskukselle tämän kanssa sovittavan mukaisesti. Vanhan voimalaitoksen ja säännöstelypadon kautta juoksutetusta sekä kalatien kautta kulkevasta vesimäärästä on toimitettava virtaaman arviot. Luvan haltijan on tallennettava ja säilytettävä itsellään kaikki havaitut ja arvioidut virtaama- ja vedenkorkeustiedot.

Luvan haltijan tulee seurata vedenkorkeushavaintojen paikkansapitävyyttä Sarkaveden asteikolta tehtävillä manuaalisilla tarkistusmittauksilla. Tarkistusmittaukset on tehtävä vähintään kerran kuukaudessa ja mittalaitteet on tarvittaessa kalibroitava niiden mukaan. Asteikon korkeus on vaaittava korkeuden tarkistamiseksi vähintään kerran vuodessa.

2) Kaakkois-Suomen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue on lausunut seuraavaa.

Lupamääräys 7

Hakija on tarkentanut hakemustaan juoksutusehtojen ja niitä koskevien vaikutusten osalta. Olennainen lisäys aiemmin esitettyyn nähden liittyy vedenkorkeusmuutosten määrittelyyn esitetyissä lupamääräyksissä:

Voimalaitoksen juoksutusta voidaan tehon tarpeen vaihtelujen mukaan muuttaa, kuitenkin niin, että vedenkorkeuden muutos Sarkavedessä saa

olla vuorokaudessa enintään 0,15 m ja kalenteriviikon aikana enintään 0,45 m.

Hakija on tarkastellut voimalaitoksen käytöstä aiheutuvia vedenkorkeusvaihteluksia erilaisissa vesitilanteissa erilaisilla juoksutusmäärillä. Laskelmissa on käytetty erilaisissa vesitilanteissa yleisimmin toteutuvia ja sovellettavia toimintatapoja, joiden pääperiaatteena on se, että runsasvetisissä tilanteissa voidaan juoksuttaa keskimäärin suurempaa vuorokausivirtaamaa, koska tulovirtaama on tällöin suurempi. Tällöin myös juoksutusmäärän ero vuorokauden vuorokausikeskivirtaamaan voi olla suurempi kuin kuivemmassa tilanteessa, jolloin juoksutuksen poikkeama vuorokauden keskivirtaamasta on pienemmästä tulovirtaamasta johtuen pienempi. Juolasvesi-Sarkaveden vedenkorkeusvaihtelut ovat esityksen mukaan yleensä muutamia senttimetrejä (1-3 cm) vuorokaudessa.

Esityksessä on käsitelty myös sähkön hinnasta johtuvia tavanomaisesta poikkeavia juoksutuksia. Laskennallisesti suurin mahdollinen vedenkorkeuden lasku on esityksen mukaan 0,15 metriä, kun tulovirtaama on alle 8 m³/s ja juoksutus Voikosken vesivoimalaitoksella on suurin mahdollinen. Tällainen vedenkorkeuden lasku esitetään mahdolliseksi vain tilanteissa, jolloin yksittäisenä päivänä on erittäin suuri sähkön hinta ja vastaavasti ennusteissa on nähtävissä tulovirtaaman kasvu, jotta vedenkorkeus nousee takaisin lähtötasolle.

Esityksessä on käsitelty myös vedenkorkeuden viikkotasolla esitettyjä vaihteluita. Pääperiaatteena laskelmissa on ollut, että viikon aikana alennettu vedenkorkeus voidaan palauttaa viikonlopun aikana. Juoksutuksia hoidettaisiin tulovirtaamat huomioon ottaen siten, että vedenkorkeusvaihtelu olisi viikon aikana yleensä 10-14 cm.

Uuden vesivoimalaitoksen vaikutusten tarkastelun kohdassa 9.1 Arvio juoksutuksen vaikutuksista virkistyskäyttöön on esitetty, että Juolasvesi-Sarkaveden vedenkorkeuden vaihtelu on tavanomaisessa käyttötilanteessa arvion mukaan vuorokausivaihteluna enintään 0,03 metriä ja viikossa enintään 0,14 metriä. Suurempia vedenkorkeuden vaihteluita voi esiintyä, mutta ne eivät ole säännöllisiä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus esittää aluehallintovirastolle harkittavaksi, tulisiko hakemuksessa esitetyt säännöstelyn vaihtelut kirjata myös lupamääräyksinä.

Lupamääräys 8

Hakija ei ole tehnyt tarkentavaa esitystä lupamääräyksen 8 osalta. Kaakkois-Suomen ELY-keskus esitti asian aiemmissa vaiheissa Sarkaveden vedenkorkeuden sekä voimalaitoksen juoksutusmäärien havainnointia. Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo, että huolimatta juoksutusten määrittelyn muutoksesta Itä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen Nro 26/2017/2 verraten on tulevien lupamääräysten luvanmukaisuuden

arvioimisen kannalta edelleen välttämätöntä, että luvan haltijalta edellytetään vedenkorkeus- ja virtaamahavaintojen tekemistä. Vedenkorkeushavaintojen osalta on kysymys lupamääräyksissä esitettyjen määräysten toteutumisen arvioinnista. Ilman havaintoja ei toiminnan luvanmukaisuutta voida arvioida.

Lisäksi Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo hakemuksen ja hankkeen sisällön myöhemmän toteutumisen arvioimisen kannalta tärkeäksi, että myös laitokselta kokonaisuudessaan lähteviä virtaamia havaitaan ja niitä koskevat tiedot ovat tarvittaessa käytössä tulevaisuudessa. Minimivirtaaman osalta virtaaman havainnointi on välttämätöntä, koska minimijuoksutusraja on esitetty lupamääräyksissä.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan uuden voimalaitoksen virtaama on helposti saatavissa nykyaikaisista voimalaitosten käyttöjärjestelmistä. Vanhan voimalaitoksen ja luukkujen läpi menevä vesimäärän laskenta ei ole kovin tarkkaa, mutta määrittäminen on kuitenkin mahdollista tehdä karkeasti laskennallisesti. Voikosken tapauksessa säädön aikana käytetään lähinnä uutta voimalaitosta, jolloin säädön toteutuksen dokumentoinnin näkökulmasta vanhan voimalaitoksen ja luukkujen virtaaman määrittämiseen sisältyvä karkeus on hyväksyttävää.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus esittää lupamääräykseksi 8 vedenkorkeuden ja virtaaman tarkkailun osalta seuraavaa:

Sarkaveden vedenkorkeutta tulee mitata jatkuvatoimisesti siten, että vedenkorkeudet kirjautuvat vähintään tunnin välein. Luvan saaja on velvollinen toimittamaan havaitun vedenkorkeustiedon päivittäin sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin. Vedenkorkeuden mittausasteikkoa ja -tekniikkaa koskevat tiedot tulee ilmoittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ennen vesivoimalaitosyksikön käyttöönottoa. Mittauspaikan tulee sijaita Sarkaveden puolella siten, että mittaukseen ei sisälly putoushäviötä.

Luvan saajan tulee tarkkailla vedenkorkeuden ja mittaustulosten paikkansapitävyyttä asteikolta tehtävillä manuaalisilla tarkistusmittauksilla sekä tarkistaa asteikon korkeus määräajoin tarkistusvaaituksilla. Tarkistusmittaukset on tehtävä asteikolta kuukausittain ja mittalaitteet kalibroitava niiden mukaan. Asteikot on vaaittava korkeuden tarkistamiseksi kolmen vuoden välein.

Voikosken voimalaitoksen virtaamaa tulee mitata vuorokausittain ja luvan saaja on velvollinen toimittamaan Voikosken voimalaitoksen kokonaisvirtaamatiedot vuorokausikeskiarvona päivittäin Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin. Kokonaisvirtaamatietoihin tulee sisältyä myös vanhan voimalaitoksen juoksutukset sekä säännöstelypadon juoksutukset niiltä aikajaksoilta, kun niitä käytetään.

Luvan saajan on tallennettava itselleen ja säilytettävä Sarkaveden vedenkorkeuden mittaustiedot sekä uuden voimalaitoksen tunti- ja vuorokausikeskivirtaamat sekä säännöstelypadon ja vanhan voimalaitoksen keskimääräiset vuorokausivirtaamat.

3) Pohjois-Savon ELY-keskus / Järvi-Suomen kalatalouspalvelut on lausunnossaan esittänyt seuraavaa:

Sarkaveden ja Vuohijärven välinen Voikoski sijaitsee kalataloudellisesti merkittävällä alueella. Vaikka vaelluskalojen nousu on ollut rakentamisen vuoksi estynyt jo noin sata vuotta, on padon alapuolisella alueella edelleen merkitystä virtakutuisten kalojen lisääntymisalueena ja kalastuspaikkana. Välittömästi padon yläpuolella sijanneet koskimaiset kutu- ja poikastuotantoalueet ovat sen sijaan tuhoutuneet.

Vuohijärvessä esiintyy alkuperäinen, luontaisesti lisääntyvä järvisiikakanta. Geneettisissä analyysissä se eroaa muista siikakannoista omaksi ryhmäkseen, ja on ilmeisesti edelleen varsin istutuskantoihin sekoittumaton ja monimuotoinen, ja sellaisena erityisen arvokas. Vuohijärven järvisiika lisääntyy virta-alueilla. Tärkein viljelykäyttöön tarvittujen emokalojen pyyntialue on ollut nimenomaan Voikosken alapuolella, ja todennäköisesti siika lisääntyy siellä edelleen. Uuden voimalaitoksen rakentamisluvan kuulemisen yhteydessä on viitattu myös järvitaimenen ja –lohen lisääntymiseen alueella. Hakemukseen liitetyn kalatalousselvityksen mukaan Voikosken alapuolisella alueella on noin 2,5 kilometrin mittainen vapakalastusalue, jossa saaliina on lähinnä taimen, harjus ja siika.

Hakemukseen liitetyn selvityksen (ÅF-Consult Oy 29.5.2019) perusteella arvioituna Voikosken juoksutuskäytäntö muuttuu uuden voimalaitoksen valmistuttua oleellisesti nykyisestä verrattain tasaisesta juoksutuksesta. Tarkoituksena on ilmeisesti aloittaa voimakas vuorokausisäätö, jossa juoksutus on maanantaista perjantaihin päiväaikaan (klo 06–18) kaksinkertainen yöhön (klo 18–06) verrattuna. Myös viikonloppuisin noudatettaisiin alempaa juoksutusta. Lupaehdotuksen mukaan Sarkaveden pintaa voitaisiin laskea jopa 45 senttimetriä kalenteriviikon aikana. Säännöstelyä on tarkoitus harjoittaa Sarkaveden nykyisiä pinnankorkeusrajoja (ISVeO 3/97/1) noudattaen. Säännöstelyrajat on kuitenkin määrätty tilanteessa, jossa silloisella ainoalla voimalaitoksella ei ollut ilmeisesti tarvetta eikä myöskään juoksutuskapasiteettia voimakkaaseen säätökäyttöön. Tilanteen muuttuessa toisen voimalaitoksen rakentamisen myötä on uuden laitoksen lupaan tarpeen liittää voimakasta säätökäyttöä rajoittavia määräyksiä.

Arvioidut vedenpinnan vaihtelut padon yläpuolisella altaalla ovat pääosin niin vähäisiä, että niillä ei ole haitallisia kalataloudellisia vaikutuksia. Esiitetty 45 senttimetrin viikkolasku voi kuitenkin haitata kevätkutujen kalojen lisääntymistä ja ainakin talviaikaista kalastusta. Kalataloudellisesti merkittävinkin muutos on voimalaitoksen alapuolisen alueen virtausten oleellinen muuttuminen. Yön ja päivän välinen virtaamaero on niin suuri, että sillä voi olla vaikutusta kalojen käyttäytymiseen ja hakeutumiseen alueelle.

Erityisen haitallista on, mikäli juoksutus välillä lopetetaan kokonaan. Kalatien toimivuuden varmistamiseksi on tärkeää, että juoksutus tapahtuu pääsääntöisesti uuden laitoksen kautta.

Hakemuksen mukaan kyseessä on virtakutuisten kalojen elinmahdollisuuksia parantava moninaiskäyttöhanke. ELY-keskus toteaa, että vaellusyhteyden avautumista ei voida lukea rakentamisen hyödyksi, koska jo nykyisen voimalaitoksen velvoitteena on kalatien rakentaminen. Luvanhaltija ei kuitenkaan ole pannut velvoitetta täytäntöön.

Pohjois-Savon ELY-keskus kalatalousviranomaisena katsoo, että Voikosken juoksutusmääräyksissä on huomioitava seuraavaa:

1. Uuden voimalaitoksen kautta on juoksutettava aina vähintään 8 m³/s, tai vähintään tulovirtaama, mikäli se on tätä pienempi.
2. Vanhan voimalaitoksen tai säännöstelypadon kautta saa juoksuttaa vain tulovirtaaman ylittäessä uuden voimalaitoksen rakennusvirtaaman (40 m³/s).
3. Vuorokauden sisäisessä säädössä on vältettävä suuria eroja juoksutuksessa. Ero on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hyväksyttävällä tasolla, kun päiväajan juoksutus on enintään n. 1,5-kertainen yöaikaiseen nähden. Muutokset juoksutuksessa on tehtävä hitaasti.

4) **Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousyksikkö** on lausunut seuraavaa.

Voikoski ja sen alapuolinen virta-alue ovat tärkeitä vaelluskalojen lisääntymisalueita. Alueella lisääntyy Vuohijärven alkuperäinen järvisiika ja oletettavasti myös järvitaimen. Alueella on merkitystä lisäksi vapaa-ajankalastuksen kannalta.

Hakemuksen mukainen lyhytaikaissäätö muuttaa virtausolosuhteita Voikoskessa ja sen alapuolisilla virta-alueilla. Virtausten äkillinen muuttuminen saattaa aiheuttaa ongelmia vaelluskalojen lisääntymisen, Voikoskeen rakennettavan kalatien toiminnan ja alueella harjoitettavan vapaa-ajankalastuksen kannalta. Erityisen haitallista on, mikäli juoksutus lopetetaan kokonaan.

Koska säännöstely saattaa aiheuttaa ennalta arvaamattomia kalataloudellisia vaikutuksia, ELY-keskus esittää, että lupa myönnetään määräaikaisena 20 vuodeksi. Lisäksi ELY-keskus esittää, että lupamääräyksissä varmistetaan seuraavat asiat:

1. Virtaamamuutokset padolla ja voimalaitoksella tehdään porrastetusti toisin sanoen välttämällä äkillisiä muutoksia.

2. Minimijuoksutus on joko hakemuksessa esitetty 8 m³/s tai sen alituessa laitoksen tulovirtaama.
3. Kaikki juoksutukset tehdään uuden voimalaitoksen kautta, mikäli laitoksen rakennusvirtaama sallii sen.

5) **Mäntyharjun kunnan kunnanhallitus** on lausunnossaan ilmoittanut, ettei sillä ole asiasta huomautettavaa.

6) **Väylävirasto** on ilmoittanut, ettei sillä ole asiaan huomautettavaa.

Muistutukset ja mielipiteet

- 1) **Mäntyharju-Vuohijärvi kalatalousalue** on muistutuksessaan todennut, että juoksutukset tulee toteuttaa siten, ettei virtausta alapuoliseen vesistöön lopeteta edes tilapäisesti. Virtaaman muutokset tulee toteuttaa hitaasti vähintään kahden vuorokauden aikana, jotta alapuoliset virtaamaolosuhteet eivät muutu liian äkillisesti. Voimalaitoksen alapuolinen alue on Vuohijärven järvisiian kutualuetta ja kalastolle on haitallista, mikäli virtaama loppuu kokonaan tai muutokset virtaamassa ovat kovin nopeita. Lisäksi muistuttaja on toivonut asiassa nopeaa ratkaisua, jotta kalatie Voikoskeen valmistuisi pikaisesti.
- 2) [REDACTED] on muistutuksessaan tuonut ilmi, että hakemuksen hyväksyminen tarkoittaisi hänen omistamiensa metsien ja peltojen tuhoutumista. Lisäksi muistutuksessa on vaadittu Sarkaveden säännöstelyrajan laskemista sekä kesäaikaisen alarajan asettamista.

Hakijan selitys

Aluehallintovirasto on varannut hakijalle tilaisuuden selityksen antamiseen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden johdosta. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijaa kiinnittämään huomiota vastauksessaan, miten valvontaviranomaisen edellytykset valvoa juoksutusmääräysten noudattamista voivat toteutua ja esittämään tarvittaessa muutoksia tarkkailusuunnitelmaan.

Mäntyharju-Vuohijärvi kalatalousalueen muistutuksen johdosta hakija on esittänyt vastineessaan, että hankkeen toteuttamisesta ei aiheudu kenellekään vältettävissä olevaa vahinkoa ja haittaa. Voimalaitokselta tai säännöstelypadolta tullaan juoksuttamaan jatkuvasti vähintään 8 m³/s, mikäli se on luonnonolosuhteiden puolesta mahdollista. Äkillisiä virtaamanmuutoksia pyritään välttämään, mutta vähintään kahden vuorokauden viiveelle ei ole mahdollista sitoutua.

Muistutukseen 2) hakija on vastineenaan esittänyt, että Sarkaveden vedenkorkeutta ohjaavan säännöstelyluvan ehdot eivät ole tämän lupamennettelyn kohteena, eikä säännöstelymääräyksiä voida tässä menettelyssä muuttaa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausunto on hakijan selityksen mukaan tulkinnanvarainen. Yhtiön esittämää juoksutusmääräystä ei kritisoida, mutta epäselväksi jää kannattavatko he luvanhakijan tekemää esitystä vai esittävätkö he sen sijaan lupamääräystä, jolla vuorokausisäätö rajattaisiin enintään 0,03 metriin ja viikoittainen vaihtelu enintään 0,14 metriin. Mikäli tyypillinen vedenpintojen vaihteluväli määrätään lupamääräyksellä vedenpintojen maksimivaihteluksi, ei hanke ole taloudellisten edellytysten puuttessa toteutettavissa. Lausunnon tulkinnanvaraisuuden vuoksi hakija pitäisi suotavana, jos ELY-keskus voisi vielä tarkentaa omaa lausuntoaan. Tarvitessa yhtiö voi sen jälkeen täydentää myös omaa vastinettaan.

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausuntoon hakija toteaa hankkeen toteuttamisesta, että siitä ei aiheudu kenellekään vältettävissä olevaa vahinkoa ja haittaa. Voimalaitokselta tai säännöstelypadolta tullaan juoksuttamaan jatkuvasti vähintään 8 m³/s, mikäli se on luonnonolosuhteiden puolesta mahdollista. Yhtiöllä ei sinänsä ole mitään sitä vastaan, että lupamääräyksessä annettavien vedenkorkeuden maksimivaihteluiden lisäksi päätöksessä selostetaan tavanomainen juoksutuskäytäntö, kunhan siitä ei tehdä velvoittavaa. Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että tämä ei ole mahdollista, toiminnanharjoittajalle on tärkeää, että tyypillistä vedenpintojen vaihteluväliä ei lupamääräyksellä aseteta vedenpintojen maksimivaihteluksi, koska tämän mukana menetettäisiin mahdollisuus toteuttaa tehonsäätöä ja hankkeen kannattavuus.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnon vastineessa luvanhakija suostuu minimivirtaaman asettamiseen. Sen sijaan kannattava toiminta edellyttää, että voimalaitoksella voidaan toteuttaa hakijan esittämää tehonsäätöä. Voimantuotanto tullaan valtaosin toteuttamaan uudella koneasemalla, mutta lupamääräykseen ei tule asettaa turhia byrokraattisia määräyksiä siitä, mitä turbiineja toiminnanharjoittajan tulee sähköntuotannossaan käyttää.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon luvanhakija vastaa, että on hakenut toistaiseksi voimassa olevaa lupaa eikä määräaikainen lupa tule kyseeseen. Investoinnin takaisinmaksu jo yksinään edellyttää paljon pidempää aikaa kuin nyt esitetty 20 vuotta.

Mäntyharjun kunnan lausunnosta luvanhakijalla ei ole huomauttamista.

Väyläviraston lausuntoon luvanhakijalla ei ole huomauttamista.

Tarkkailua koskevan lupamääräyksen 8 osalta hakija on vastineessaan maininnut, että täydennyshakemusta koskevan kuulutuksen johdosta kumpikaan muistuttajista ei lausu tarkkailuvelvoitteesta. Sen sijaan eräät lausunnon antajista kiinnittävät asiaan huomiota. Vastineessaan lupamääräyksen 8 osalta hakija on esittänyt seuraavaa:

Nyt kun luvanhakija on antanut juoksutuksia koskevan lupamääräyksen 7 sisällöstä uuden esityksen, niin yhtiö esittää lupamääräyksen 8 muutettavan vastaamaan lupaehdon 7 mukaisia vaatimuksia niin laitoksen käytön

kuin vedenkorkeuksien ja virtaamien seurannan osalta. Yhtiö esittää lupamääräyksen 8 kuuluvan seuraavasti:

”Luvan saajan tulee mitata Sarkaveden vedenkorkeutta jatkuvatoimisesti siten, että vedenkorkeudet kirjautuvat vähintään tunnin välein. Luvan saaja on velvollinen toimittamaan tunneittain mitatut vedenkorkeustiedot vähintään viikoittain sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin.

Luvan saajan tulee mitata voimalaitoksien ja voimalaitospadon virtaamia sekä ilmoittaa yhteenlasketun virtaaman päiväkeskiarvot vähintään kuukausittain Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin. Minimivirtaamamääräyksen seuraamiseksi luvan saajan tulee toimittaa tuntitason virtaamatiedot vaadituilta päiviltä viranomaisen niin pyytäessä.

Luvan saajan tulee tarkkailla säännöllisesti vedenkorkeuden mittaustulosten paikkansapitävyyttä voimalaitospadolla. Jos voimalaitospadon ja Sarkaveden mittaustasteikon vedenkorkeuksien erossa havaitaan poikkeamia, niin luvan saaja on velvollinen tarkistusmittaamaan ja kalibroimaan Sarkaveden asteikon mittalaitteet.”

Selityksen yhteenvetona kaikkiin muistutuksiin ja lausuntoihin luvan hakija on esittänyt seuraavaa:

”Näkemyksemme mukaan muistutukset ovat pääosin aiheettomina ja lakiin perustumattomia hylättävä. Annetut lausunnot eivät myöskään anna aiheutta muuttaa hakemusta ja siihen tehtyjä täydennyksiä.

Esittämämme vedenkorkeuksien muutokset Sarkavedessä eivät aiheuta mitattavissa olevia vahinkoja eivätkä ne ole ristiriidassa nykyisten säännöstelymääräysten kanssa.

Uuden koneaseman ja kalatien rakentaminen edellyttää merkittäviä taloudellisia panostuksia tilanteessa, jota varjostavat useat epävarmuustekijät. Mahdollisen investoinnin lähtökohta on, että jatkossakin voimalaitos tuottaisi sähköä tehtaalle, mutta sen lisäksi sillä voidaan tuottaa säätövoimaa valtakunnalliseen verkkoon silloin, kun sähköä eniten tarvitaan.

Lupakäsittelyn aikana olemme jo periaatetasolla hyväksyneet sen, että voimalaitokselle määrätään minimivirtaama ja juoksutussääntö, vaikkakin sen sisällöstä on vielä selkeitä näkemyseroja.

Lisäksi kalatietä koskevat lupamääräykset ovat muuttuneet toiminnanharjoittajan kannalta merkittävästi ankarammaksi verrattuna alkuperäiseen esitykseen. Luonnollisesti kaikki tämä heijastuu myös hankkeen toteuttamis- ja käyttökustannuksiin.

Nykyaikainen turbiiniteknologia mahdollistaa voimalaitoksen käyttämisen hyvällä hyötysuhteella laajalla virtaama-alueella. Myös uudella Voikosken

koneasemalla voitaisiin tarvittaessa muuttaa koneiston läpi ajettavaa virtaamaa ja toteuttaa tehonsäätöä. Täydennyshakemuksessa olemme selostaneet uuden koneaseman tavanomaista ajotapaa ja sen mukaisia tyypillisiä vedenkorkeuden muutoksia. Hanketta ei ole kuitenkaan mielekästä toteuttaa, mikäli tyypilliset vedenkorkeuden muutokset asetetaan samalla vedenkorkeuksien maksimivaihteluiksi.

Tarkkailuvelvoitteen osalta toteamme, että juoksutusmääräysten noudattamisen valvonnassa on ennen kaikkea kyse vedenkorkeushavaintojen tekemisestä. Ehdotuksemme tarkkailuvelvoitteeksi täyttää hyvin tämän vaatimuksen.”

Lisäksi hakija on esittänyt selityksen täydennyksessään (1.7.2020) uudet ehdotukset lupamääräyksiksi 7 ja 8. Hakijan ehdotukset lupamääräyksiksi kuuluvat seuraavasti:

Lupamääräys 7:

”Vähimmäisjuoksutus voimalaitokselta tai säännöstelypadolta on 8 m³/s, mikäli se muiden juoksutusehtojen puolesta on mahdollista ja jos se voidaan toteuttaa alittamatta vedenkorkeudelle asetettua alarajaa. Riippumatta siitä käytetäänkö uutta vesivoimalaitosyksikköä yksin tai yhdessä vanhan voimalaitoksen kanssa on voimalaitosta käytettäessä noudatettava Sarkaveden vedenkorkeudesta annettuja vesioikeudellisia päätöksiä. Sarkaveden vedenkorkeus on pyrittävä pitämään Itä-Suomen vesioikeuden päätöksessä nro 3/97/1 määrättyjen murtoviivojen sisäpuolella.

Alimmillaan Sarkavesi voi olla 1.12. – 31.3. välisenä aikana tasolla NN + 79,00 m ja korkeimmillaan 15.4. – 15.5. välisenä aikana tasolla NN + 79,65 m. Kesäaikaan 1.5. – 31.10. välisenä aikana Sarkaveden vedenkorkeus on kuitenkin pyrittävä pitämään tason NN + 79,10 yläpuolella.

Voimalaitoksen juoksutusta voidaan tehon tarpeen vaihtelujen mukaan muuttaa, kuitenkin niin, että vedenkorkeuden muutos Sarkavedessä saa olla vuorokaudessa enintään 0,15 m ja kalenteriviikon aikana enintään 0,45 m. Tyypillisellä hakemussuunnitelman mukaisella vuorokausi- ja viikotason säädöllä vedenkorkeus vaihtelee edellä mainittuja muutoksia merkittävästi vähemmän.

Juoksutusrajoista voidaan poiketa teknisistä häiriöistä tai hyhydeongelmista johtuen. Vedenkorkeuden säätely ja juoksutusten muutokset on tehtävä niin, ettei muutoksista aiheudu kenellekään vahinkoa.”

Lupamääräys 8:

”Luvan saajan tulee mitata vedenkorkeutta Sarkavedellä ja voimalaitospadolla jatkuvatoimisesti siten, että vedenkorkeudet kirjautuvat vähintään tunnin välein. Luvan saaja on velvollinen toimittamaan tunneittain mitatut

vedenkorkeustiedot vähintään viikoittain sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin.

Luvan saajan tulee mitata voimalaitoksien ja voimalaitospadon virtaamia sekä ilmoittaa yhteenlasketun virtaaman päiväkeskiarvot vähintään kuukausittain Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin. Minivirtaamamääräyksen seuraamiseksi luvan saajan tulee toimittaa tuntitason virtaamatiedot vaadituilta päiviltä viranomaisen niin pyytäessä.

Luvan saajan tulee tarkkailla säännöllisesti vedenkorkeuden mittaustulosten paikkansapitävyyttä. Jos voimalaitospadon ja Sarkaveden mittausasteikon vedenkorkeuksien erossa havaitaan poikkeamia, niin luvan saaja on velvollinen tarkistusmittaamaan ja kalibroimaan asteikkojen mittalaitteet. Jos poikkeamia voimalaitospadon ja Sarkaveden mittausasteikon vedenkorkeuksien erossa ei havaita kahden vuoden jakson aikana, niin hakija on velvollinen tarkistusmittaamaan ja kalibroimaan Sarkaveden asteikon mittalaitteet vähintään kahden vuoden välein.”

Merkintä

Tätä asiaa ratkaistaessa on ollut käytettävissä kaikki aikaisempaan hakemusasiaan dnro ISAVI 26/2015/2 sisältyvät asiakirjat.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto poistaa Oy Woikoski Ab:n Voikosken vesivoimalaitoksen uuden voimalaitosyksikön ja kalatien rakentamista koskevasta päätöksestään 11.5.2015 nro 26/2015/2 Vaasan hallinto-oikeuden kumoamat lupamääräykset 7 ja 8 ja antaa uudet lupamääräykset 7, 7 a ja 8.

Lupamääräykset

Juoksutuksia koskevat määräykset

7. Vähimmäisjuoksutus voimalaitokselta tai säännöstelypadolta on 8 m³/s, mikäli se muiden juoksutusehtojen puolesta on mahdollista ja jos se voidaan toteuttaa alittamatta Sarkaveden vedenkorkeudelle asetettua alarajaa. Vanhaa vesivoimalaitosyksikköä saa käyttää yhtä aikaa uuden vesivoimalaitosyksikön kanssa vain, kun virtaama vesistöissä Voikoskella on suurempi kuin uuden vesivoimalaitoksen rakennusvirtaama 40 m³/s. Vanhaa vesivoimalaitosyksikköä saa kuitenkin käyttää uuden voimalaitosyksikön huoltojen aikana sekä teknisten häiriötilanteiden ja hyydeongelmien aikana.

Voimalaitoksen juoksutusta voidaan tehon tarpeen vaihtelujen mukaan muuttaa. Tehon tarpeen vaihtelusta johtuva Sarkaveden

vedenkorkeuden alenema saa olla 1.5.-14.6. välisenä aikana enintään 2 senttimetriä vuorokaudessa ja vedenkorkeuden kokonaismuutos kalenteriviikon aikana ± 10 senttimetriä. Muuna aikana tehon tarpeen vaihtelusta johtuva Sarkaveden vedenkorkeuden alenema on pyrittävä pitämään vuorokaudessa 3 senttimetrissä ja vedenkorkeuden kokonaismuutos kalenteriviikon aikana ± 14 senttimetrissä. Tätä suurempia vedenkorkeuden muutoksia sallitaan 1.9.-30.4. välisenä aikana enintään kahdeksan kalenteriviikon ajalla ja tällöin vedenkorkeuden alenema Sarkavedessä saa olla vuorokaudessa enintään 14 senttimetriä ja kalenteriviikon aikana enintään ± 28 senttimetriä.

Vedenkorkeuden säätelyssä ja juoksutusten muutoksissa vuorokauden sisällä on vältettävä suuria eroja. Muutokset juoksutuksessa on tehtävä hitaasti ja siten, että ero juoksutusmäärissä yhden vuorokauden sisällä on korkeintaan 1,5 -kertainen eri vuorokauden aikojen välillä. Muutoinkin vedenkorkeuden säätely ja juoksutusten muutokset on tehtävä niin, ettei muutoksista aiheudu vahinkoa.

Juoksutusrajoista voidaan poiketa voimalaitosten huolloista, teknisistä häiriöistä tai hyydeongelmista johtuen. Säännöstely toteutetaan muilta osin Itä-Suomen vesioikeuden päätöksen 24.1.1997 nro 3/97/1 mukaisesti.

- 7a. Voikosken uuden voimalaitosyksikön luvan haltijan on toimitettava lupaviranomaiselle uusi hakemus juoksutusta koskevien lupamääräysten tarkistamiseksi kuuden (6) vuoden kuluessa voimalaitosyksikön käyttöönotosta. Lupamääräysten tarkistamisen yhteydessä on esitettävä selvitys toteutuneesta säännöstelystä ja sen vaikutuksista luonnonolosuhteisiin ja virkistyskäyttöön sekä mahdollinen ehdotus juoksutus- ja tarkkailumääräyksiksi.

Tarkkailu

8. Vedenkorkeutta on mitattava Sarkavedellä ja voimalaitospadolla jatkuvatoimisesti siten, että vedenkorkeudet kirjautuvat vähintään tunnin välein. Tunneittain mitatut vedenkorkeustiedot on toimitettava vähintään viikoittain sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin.

Voimalaitosten ja voimalaitospadon virtaamia on mitattava ja yhteenlasketun virtaaman päiväkeskiarvot on ilmoitettava vähintään kuukausittain Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osoittamaan rekisteriin. Tuntitasoiset virtaamatiedot on toimitettava valvontaviranomaiselle pyydettäessä.

Vedenkorkeuden mittaustulosten paikkansapitävyyttä on tarkkailtava säännöllisesti, kuitenkin vähintään neljä kertaa vuodessa. Jos voimalaitospadon ja Sarkaveden mittausasteikkojen

vedenkorkeuksissa havaitaan poikkeamia, on asteikkojen mittalaitteet tarkistusmitattava ja kalibroitava. Jos poikkeamia ei havaita kahden peräkkäisen vuoden aikana, voidaan Sarkaveden asteikon mittalaitteiden tarkistusmittaus ja kalibrointi tehdä joka toinen vuosi.

Perustelut

Hankkeen tarkoitus

Voikosken uutta voimalaitosta koskevan aikaisemman päätöksen nro 26/2015/2 (Itä-Suomen aluehallintovirasto 11.5.2015) mukaan kyse on uuden voimalaitosyksikön rakentamisesta Mäntyharjun reitin Voikoskeen. Hankkeessa otetaan käyttöön uutta vesivoimaa. Voikosken vesivoiman kokonaiskapasiteetista osa on hyödynnetty Oy Woikoski Ab:n Voikosken länsirannan vanhassa vesivoimalaitoksessa. Voikosken itälaidalle rakennettava uusi voimalaitosyksikkö korvaa useimmissa virtaamatilanteissa vanhan voimalaitoksen käytön. Kosken länsireunalla sijaitsevaa vanhaa voimalaitosta ei kuitenkaan pureta, vaan sitä käytetään lisäkoneena silloin, kun kosken virtaama ylittää uuden voimalaitosyksikön rakennusvirtaaman $40 \text{ m}^3/\text{s}$.

Uuden voimalaitoksen rakentaminen ja sen tuottaman sähkön myynti kannattavasti markkinoille edellyttää, että tuotantoa voidaan kohtuullisesti säätää. Tuotannon säätö tarkoittaa Voikosken virtaaman lyhytaikaista säätöä (lyhytaikaissäätöä). Tämä tarkoittaa tyypillisimmin sitä, että vedenkorkeus laskee viikon arkipäivien aikana ja nousee viikonlopun aikana takaisin lähtötasolle. Lisäksi vuorokausitasolla säätö tapahtuu siten, että juoksutus on päiväaikaan suurempaa kuin yöaikaan. Nyt myönnetyllä vesilain mukaisella luvalla mahdollistetaan lyhytaikaissäätö Juolasvesi-Sarkavedellä.

Hankkeesta saatava hyöty

Nykyisin Voikosken vesivoimalaitoksen koko sähköntuotanto hyödynnetään suoraan Oy Woikoski Ab:n omistamalla ilmakaasutehtaalla. Hakijalle on 11.5.2015 myönnetty lupa uuden voimalaitoksen rakentamiseksi. Uusi voimalaitos mahdollistaa sähkön myynnin pörssiin. Tämä edellyttää tuotannon lyhytaikaista säätöä, jossa tavanomaisesta juoksutuksesta poikemalla suurempi tuotanto voidaan ajoittaa korkeamman sähkönhinnan aikaan. Lyhytaikaissäädön mahdollistamisesta koituu hakijalle yksityistä hyötyä. Hakijan esittämällä 6 250 MWh:n arviolla vuosituotannosta ja sähkön hinnalla (45 euroa/MWh) uuden voimalaitosyksikön tuottaman sähkön kokonaistuotto vesilain mukaisesti pääomitettuna olisi noin 5,6 miljoonaa euroa. Arvion mukaista hyötyä pienentää kalatiehen ohjattava virtaama ja tämän päätöksen mukaiset lyhytaikaissäätöä rajoittavat rajoitukset, jotka eivät mahdollista esitetyn suuruista vesivoiman lyhytaikaissäätöä. Vesivoiman tuotannosta saatavaa hyötyä on kuitenkin pidettävä huomattavana.

Hankkeesta ei aiheudu muuta hyötyä yksityiselle tai yleiselle edulle.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Sähkön tuoton lyhytaikaissäädön edellytyksenä on, että Sarkaveden vedenkorkeuteen sallitaan muutoksia lyhyellä aikavälillä. Muutokset saattavat olla tavanomaista suurempia vuorokauden sisällä. Vedenkorkeuden vaihtelusta voi aiheutua haittaa vesistön virkistyskäytölle, rannan käytölle ja luonnonolosuhteille. Vedenkorkeuden vaihtelusta voi olla haittaa myös alueen vesilintujen, erityisesti Juolasvesi-Sarkavedellä esiintyvän kuikan pesinnälle. Näitä haittoja on pidettävä yleiselle edulle koituvina menetyksinä.

Keväällä ja alkukesästä vesilintujen pesintäaikana voimalaitoksen lyhytaikaissäännöstelyä on rajoitettu siten, ettei suuria lintujen pesinnälle haitallisia vedenkorkeudenmuutoksia sallita. Haittoja on minimoitu myös määrämällä juoksutussäännössä enimmäisvaihteluista vuorokausi- ja viikkotasolla. Vedenkorkeuden vaihtelua on lisäksi rajoitettu virkistyskäyttökaudella muuta aikaa enemmän.

Virtaamamuutokset ja vedenkorkeuden vaihtelu voimalaitoksen alapuolella voivat aiheuttaa haittaa kalastolle. Haitat voivat ilmetä kalojen käyttäytymisessä ja hakeutumisessa alueelle. Virtausten äkillinen muuttuminen saattaa aiheuttaa ongelmia vaelluskalojen lisääntymiseen, Voikoskeen rakennettavan kalatien toimintaan ja haitata alueella harjoitettavaa vapaa-ajan kalastusta. Haittoja on pidettävä yleiselle edulle aiheutuvina menetyksinä. Haittojen välttämiseksi on juoksutussäännössä annettu vähimmäisjuoksutusta koskeva määräys, määräys vuorokauden sisäisestä vedenkorkeuden enimmäismuutoksesta sekä määräys vuorokauden sisällä tapahtuvasta sallitusta virtaaman muutoksesta.

Lyhytaikaissäännöstely ei aiheuta korvattavaa edunmenetystä maa-alueilla, eikä muutoinkaan huomattavaa haittaa yksityiselle edulle, koska säännöstelyrajoja ei muuteta.

Uuden voimalaitoksen rakentamisesta aiheutuu rakentamisen aikaisia haittoja ja ne on otettu huomioon Itä-Suomen aluehallintoviraston 11.5.2015 päivätyssä päätöksessä nro 26/2015/2.

Vesienhoitosuunnitelma

Tässä päätöksessä sallittu lyhytaikaissäännöstely ei vaikuta haitallisesti Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Kaavoitus

Hanke ei ole kaavan vastainen.

Juoksutussääntö

Juoksutukset on määrätty tehtäväksi ensisijaisesti uuden vesivoimalaitoksen kautta. Uusi vesivoimalaitos ja kalatie sijoittuvat Voikoskessa samalle rannalle. Kalatien toimivuuden kannalta on eduksi, että juoksutukset tapahtuvat uudelta voimalaitokselta.

Lupamääräyksessä on annettu tehonsäädöstä aiheutuva veden korkeuden enimmäismuutos vuorokausi- ja viikkotasolla. Vedenkorkeuden vaihtelun rajoittaminen määräystä vastaavasti vähentää hankkeesta luonnontaloudelle, virkistyskäytölle tai muulle vesistön- ja rannankäytölle aiheutuvaa haittaa. Haittojen minimoimiseksi vedenkorkeuden vaihtelua on rajoitettu erityisesti Juolasvesi-Sarkavedellä pesivän kuikan pesintäaikana (1.5.–15.6).

Hakemuksen mukaan uuden voimalaitoksen juoksutukset on tarkoitus toteuttaa siten, että Sarkaveden vedenkorkeudet pysyvät pääasiassa nykyisenä. Sarkaveden vedenkorkeus on viime vuosina lähes koko vuoden aikana pysynyt samana tai muuttunut enintään 3 senttimetriä peräkkäisinä päivinä. Tämän perusteella lupamääräyksissä vuorokautiseksi vedenkorkeuden enimmäisalenemaksi on määrätty 3 senttimetriä. Viikkotason enimmäismuutokseksi määrätty 14 senttimetriä perustuu arkipäivien aikana tapahtuvaan tyypillisen säännöstelytilanteen enimmäisalenemaan. Määräys mahdollistaa voimalaitoksen normaalissa käyttötilanteessa vedenkorkeuden palauttamisen viikonlopun aikana lähtötasolle. Tutkimusten mukaan järvien vedenkorkeuden vaihtelusta koetaan aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa, mikäli vedenkorkeus vaihtelee virkistyskäyttökaudella vähintään 20 senttimetriä. Lupamääräyksissä on huomioitu vedenkorkeuden vaihtelun pysyminen virkistyskäytön kannalta haitattomana.

Tehonsäädöstä johtuvia suurempia vedenkorkeuden muutoksia Sarkavedessä sallitaan rajoitetusti. Tämä mahdollistaa voimalaitoksen tehokäytön korkeamman sähkönhinnan aikaan. Vedenkorkeuden vaihteluja on kuitenkin lupamääräyksellä rajattu siten, että ne eivät ylitä vuosina 1997–2018 havaittuja vuorokausi- (14 cm) ja viikkotason (28 cm) enimmäismuutoksia. Virkistyskäyttökaudella (15.6.–31.8.) vedenkorkeuden suurempaa vaihtelua ei sallita virkistyskäytölle ja rantojen käytölle aiheutuvien haittojen minimoimiseksi.

Voimalaitoksen alapuolella virtaamamuutoksista ja vedenkorkeuden vaihteluista aiheutuvien kalataloudellisten haittojen ehkäisemiseksi on lupamääräyksellä rajoitettu vuorokauden sisäisessä säädössä tapahtuvan muutoksen suuruutta. Vuorokauden sisällä päiväaikaisen ja yöaikaisen juoksutuksen välinen sallittu ero on 1,5 -kertainen.

Vesilain 3 luvun 20 §:n 1 momentin mukaan toistaiseksi voimassa olevaa lupaa koskevassa lupapäätöksessä voidaan määrätä hankkeen vesiympäristöä ja sen käyttöä koskevat lupamääräykset tarkistettaviksi

määräajassa, jos tämä on tarpeen hankkeesta aiheutuvien merkittävien haittojen välttämiseksi.

Tässä päätöksessä on määrätty, että luvan haltijan on saatettava juoksutuksia koskevat lupamääräykset lupaviranomaisen tarkistettavaksi viimeistään kuuden vuoden kuluessa voimalaitoksen käyttöönotosta. Samalla on toimitettava selvitys toteutuneesta säännöstelystä ja sen vaikutuksista luonnonolosuhteisiin ja virkistyskäyttöön, koska lupaa myönnettäessä lyhytaikais säännöstelyn vaikutuksista ja mahdollisista haitoista niihin ei ole täyttä varmuutta.

Tarkkailu

Tarkkailu on tarpeen, jotta juoksutussääntöä voidaan laitoksella toteuttaa lupamääräyksen mukaisella tavalla ja juoksutussäännön toteutumista on mahdollista valvoa. Lisäksi tarkkailu on tarpeen, jotta juoksutuksen vaikutuksia vesiympäristöön ja sen käyttöön voidaan arvioida lupamääräysten tarkistamishakemuksen yhteydessä (lupamääräys 7a).

Intressivertailu

Edellä selostetun perusteella hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Hakija omistaa Voikosken vesivoiman kokonaan ja käyttöoikeuskysymykset on ratkaistu Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksessä nro 26/2015/2, joten luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 §, 11 § ja 20 §, 7 luvun 2 §, 8 luvun 2 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa muistutusten ja lausuntojen vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ja päätöksen perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Muistutukseen 2), siltä osin kuin se koskee Sarkaveden säännöstelyrajoja, aluehallintovirasto toteaa, että Sarkaveden säännöstelyrajoihin ei ole haettu muutosta eikä niitä ole muutoinkaan katsottu tarpeelliseksi muuttaa.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 0 euroa.

Käsittelymaksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) ja sen liitteenä

olevan maksutaulukon mukaisesti. Asetuksen 4 §:n 3 momentin mukaan muutoksenhaun johdosta tuomioistuimen uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian maksusta vähennetään, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta päätöksestä on peritty.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija / Oy Woikoski Ab
 Mäntyharjun kunta
 Kouvolan kaupunki
 Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
 Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Ilmoitus päätöksestä lähetetään niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<https://ylupa.avi.fi>).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Mäntyharjun kunnan ja Kouvolan kaupungin verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Pitäjänuutiset ja Kouvolan Sanomat -sanomalehdissä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite**Valitusosoitus****ASIAN KÄSITTELIJÄT**

Asian ovat ratkaisseet johtaja Johanna Ahonen ja vs. ympäristöneuvos Hennamaarit Korhonen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Tomi Puustinen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy pvm. **18.1.2021**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaunnista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).

- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja ISAVI/1038/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/1038/2018 har godkänts elektroniskt

Ahonen Johanna 08.12.2020 09:28

Korhonen Hennamaarit 07.12.2020 13:02

Puustinen Tomi 07.12.2020 11:28